

Könyvek c. állománygyarapítási tanácsadó füzetből tájékozódhatnak, amely évente 10 alkalommal jelenik meg, s bármely könyvtár megrendelheti.

Új szolgáltatásként kínálja a vállalat a *Szakkönyv-újdonságok* című ismertető füzetet is, amely negyedéves bontásban a közeljövő hazai kiadású szakkönyveiről tájékoztat. A füzetben a kiadói tervek alapján készült tartalomismertetés és betűrendes mutató segíti a tájékozódást, és a megrendelt könyveket a KELLŐ a megjelenés után azonnal szállítja.

Nem teljesen új, de 1993-tól már megerősödő szolgáltatása a KELLŐ-nak a folyóiratok, szakmai lapok terjesztése. E szolgáltatást azért veszi egyre több könyvtár igénybe, mert a postai terjesztés keretében a folyóiratok éves előfizetési díját egy összegben előre, a KELLŐ-nál viszont negyedévenként utólag kell kiegyenlíteni, a ténylegesen leszállított lapok alapján.

A KELLŐ a könyvtárak berendezéséhez és felszereléséhez egyre bővülő bútorkínálattal járul hozzá, amelyben az apró, de a könyvtári munkát megkönnyítő, valamint a legkorszerűbb számítástechnikai berendezések elhelyezéséhez és használatához szükséges bútorok egyaránt megtalálhatók.

A KELLŐ 1993 elején bevezetett legújabb szolgáltatása jól példázta, hogy az új vállalat mennyire keresi az újfajta, a könyvtáraknak nyújtott szolgáltatások körében eddig nem ismert módszereket. Az egyre dráguló közlekedési költségek és az egyre

szűkösebb vásárlási keretek miatt főként a fővárostól távol eső vidéki könyvtáraknak okozott problémát a KÓDEX Könyváruház vagy a KELLŐ mintatermének felkeresése. Ezért megvásárolt egy korábban mozgókönyvtárnak használt autóbust, s abból "Könyvesbusz" elnevezéssel mozgó kereskedelmi egységet alakított ki, amely mintegy 4–500 címből álló kínálatával rendszeresen felkeresi a vidéki városok könyvtárait. A Könyvesbusz árukészletéből nemcsak az adott város, hanem a közelében lévő kisebb települések könyvtárai is ugyanúgy válogathatnak, mint Budapesten a KELLŐ mintatermében. Természetesen a könyvtári igények kiszolgálása után mód nyílhat arra is, hogy az adott település lakossága is vásároljon innen.

Az önálló KELLŐ első éve tehát épületalakításokkal, költözködéssel, saját önálló szervezetének – ezen belül a korábban nem létezett kiadói kapcsolatrendszerének – kiépítésével és az ismertett új szolgáltatások bevezetésével telt el, de közben (mint minden állami vállalatnak) foglalkoznia kellett privatizációs terve elkészítésével is. E tekintetben az a vállalat vezetőinek törekvése, hogy a könyvtárak ne csak vásárlói, hanem résztulajdonosai is legyenek a KELLŐ-nak.

Maróti Istvánné
(Könyvtárellátó Vállalat)

A Baker & Taylor International és a T.C. Farries könyvtárellátó vállalatok Magyarországon

A Baker & Taylor könyvterjesztő és könyvtárellátó vállalat nemcsak az Egyesült Államokban, hanem világvizonylatban is a legnagyobb adatbázissal és automatizált szolgáltatásokkal rendelkező ilyen jellegű cég. Adatbázisa elektronikus úton és CD-ROM-on keresztül is hozzáférhető úgyszólván a világ minden tájáról.

A B & T Link adatbázis három modulja:

- ▶ Ordering,
- ▶ The Title Source,
- ▶ Inventory

**TITLE
SELECTION
TOOLS**

**BAKER & TAYLOR
International Ltd.**

közül a *The Title Source World Edition* az első helyet foglalja el a Baker & Taylor információs termékei között. Az USA, Kanada és az Egyesült Királyság területén publikált könyvek, audiokazetták, videokazetták adatait tartalmazza, mintegy 1,7 millió címet. A World Edition adatbázisban megtalálhatók az egyes művek különböző ISBN-számai, többféle kötésű változatai, az áraik, a publikációs helyzetük. Ez utóbbiból megtudható, hogy a dokumentum kapható-e, vagy már elfogyott, kiadása folyamatban van-e, esetleg a kiadó már nem kívánja újra megjelentetni, csak a kiadónál rendelhető meg a dokumentum stb.

Az adatbázisba az új címeket táplálják be havonta, tehát az információk igen frissek, aktuálisak. Az egyes leírások adatait naponta javítják. Több mint 133 000 módosított adat kerül be az adattárba havonta, beleértve az új árakat, a publikációs helyzetet, az ISBN-változásokat stb.

Az adatokat több mint 14 000 kiadótól közvetlenül, valamint a Library of Congress-től szerzik be. Az adatbázisban szerző, cím, kulcsszó, kiadó, Library of Congress tárgyszó, B & T tárgyszó, ISBN-szám szerint lehet keresni, és különféle szempontú válogatásra is van lehetőség.

Mintegy 400 000 brit kiadvány címét a *Book Data* anyagából is beépítették az adattárba, mégpedig úgy, hogy azonos műveknek egymás után következik az angol és az amerikai kiadása. A felhasználó választhat, hogy melyik kiadást részesíti előnyben.

Az adatbázis használatának elsősorban a kiadványok megrendelésénél van jelentősége, de a könyvtárak egyéb munkálataikhoz is kitűnően fel tudják használni, nevezetesen:

- ▶ címmeghatározáshoz elégtelen vagy téves adatok esetében,
- ▶ az árak, a hozzáférhetőség ellenőrzésére,
- ▶ bibliográfiák, ajánló listák készítésére.

A *The Title Sources World Edition* CD-ROM kiadásban havonta jut el a megrendelőkhez. Minden dokumentumról részletes leírás készül. A bibliográfiai adatokhoz öt LC-tárgyszó van rendelve. A dokumentum származási helye, a kötési mód, a publikáció helyzete, megjelenési ideje, a kiadás sorszáma könnyen és biztosan megállapítható.

Baker & Taylor Books
B&T Link
Version 2.0

E UK
Title: Organizational Behaviour: An Introductory Text

Author: Huczynskim Andrzej; Buchanan, David
ISBN: 0136398995
LCN: 0136398995
ISSN: 0136398995
Dewey: 302.3
LC Number: 0136398995

Publication Date: 03/91
Publisher Status: PAP
Publisher Code: SIMONS-PHUK
Edition: 2nd ed
List Price: £ 15.95
Discount Price: 2360.60
Converted Price: 2360.60

Subjects: organizational behaviour

Reading Level:
General Subject/Format: 195 CAREER/JOB
Continuation Service ID:
Academic Descriptors:
Approval Program ID:
Academic Modifiers: A C E G I
/Selected/ B D F H J

F1-Help | F5-Order | F7-Publisher | # 1 of
Home End | F10-Print | Total Marked: 31

Baker & Taylor Books
B&T Link
Version 2.0

E UK
Title: Organizational Behaviour: An Introductory Text

Author: Huczynskim Andrzej; Buchanan, David
ISBN: 0136398995
LCN: 0136398995
ISSN: 0136398995

Publication Date: 03/91
Publisher Status: PAP
Publisher Code: SIMONS-PHUK
Edition: 2nd ed
List Price: £ 15.95
Discount Price: 2360.60
Converted Price: 2360.60

Publisher Information

Name: Prentice Hall UK
PubCode: SIMONS-PHUK
Address: c/o Simon Schuster
Campus 400
Maylands Avenue
Hemel Hempstead
Hertfordshire
Postal Code: HP2 7EZ
Telephone: +44 442-881900

Country: Britain
Fax: +44 442-882099

ESC-Exit | F1-Help
Record 1 of 1

1. ábra

Az 1. ábrán egy dokumentum leírása látható.

Az adatbázis 47 000 kiadó adatait is tartalmazza, beleértve a postai címét, telefon- és faxszámát is.

A B & T Link szolgáltatás lehetővé teszi az adatok be- és kivitelét az adattárból. Lehetséges az információcseré elektronikus úton a B & T Link és más adatbázisok között. A különböző forrásokból származó adatok egy rekordban kombinálhatók.

A B & T kifejlesztette az egyes könyvtár típusok sajátosságaihoz igazodó, az igényeket a legmesszebbmenőkig figyelembe vevő szolgáltatási rendszert, a *BASIS*-t. A *BASIS* szolgáltatásai időt és

energiát megtakarító módszerrel, teljes automatizációval segítik a könyvtárak állománygyarapítását. Adatbázisa, deskriptorjegyzéke, speciális szolgáltatása (*Tájékoztató Lapok*) segítségével elkerülhető a kiadói katalógusokban, folyóiratokban való hosszadalmas és sokszor eredménytelen kutatás a szükséges dokumentumok után.

A *BASIS* használói rendszeres időközönként többpéldányos *Tájékoztató Lapok* kapnak, amelyek anyagát a B & T teljes gyarapítási adattárból válogatva, a könyvtár gyűjtőkörének, gyarapítási politikájának megfelelően állítják össze. A megrendelőnek "profilja" kialakításához 123 szakterület 7500 deskriptora áll rendelkezésre. A profil kiadók szerinti, földrajzi és nyelvi kódokkal is bővíthető, illetve szűkíthető.

A *BASIS* információs szolgáltatás alapján, a *Tájékoztató Lapok* felhasználásával a könyvtár egyszerűen és kényelmesen megrendelheti a szükséges dokumentumokat, és bízhat a rendelések gyors, pontos teljesítésében. A szolgáltatás *ingyenes*.

A B & T hagyományos, nyomtatott szolgáltatásokkal is ellátja megrendelőit:

- ▶ *Book Alert* – havi magazin, amely teljes áttekintést nyújt a kiadványokról megjelenésük előtt egy hónappal.
- ▶ *Directions* – havi folyóirat, elsősorban egyetemi és kutatóintézeti könyvtárak számára ad tájékoztatást a szakirodalomról.
- ▶ *Forecast* – könyvmegjelenések havi előrejelzője.
- ▶ *Hot Picks* – havi magazin népszerű paperback és hangzó dokumentumok ismertetésére.

A T.C. Farries and Co. Limited az egyik legnagyobb könyvtár-ellátó Nagy-Britanniában. Sokrétű, minőségi szolgáltatásaival egyaránt kiszolgálja az egyetemi, iskolai és közművelődési könyvtárakat. A külföldi könyvtárak – jelenleg már a magyarok is

– minden szolgáltatását korlátozás nélkül igénybe vehetik. A Nagy-Britanniában kiadott szakkönyvek teljes választéka megrendelhető.

A T.C. Farriestől közvetlenül lehet rendelni levélben, faxon, telexen, vagy a Zen Kft. közreműködésével. A megrendelésről azonnal visszaigazolást kapnak a könyvtárak, és a cég nagy raktárból rövid határidőn belül megküldi a könyvet. Ha a kért mű nincs raktáron, felkutatja, beszerzi és szállítja. Szállításkor mindig a gazdaságos megoldást választja. Kívánságra – a gyorsaság érdekében – légi postán is szállít a cég.

A dokumentumok megrendelhető könyvtári szereléssel, "polcra kész" állapotban, speciális kötésben, lopásgátlóval, vonalkóddal stb. A dokumentumokhoz bibliográfiai leírásokat is lehet kapni. A könyvtárak hagyományos katalóguscédulákat is rendelhetnek a könyvekhez, vagy kérhetik a hívásokat MARC-formátumban, mágneslemezen. A művek bibliográfiai leírása az AACR2 szabályai szerint, osztályozásuk a Dewey Tizedes Osztályozás (20. kiadás) jelzeteivel és a Library of Congress tárgyszavaival történik.

A T.C. Farries széles körű bibliográfiai információkat nyújt a könyvtárak számára a dokumentumok (könyvek, videokazetták, audiokazetták) kiválasztásához és az állománygyarapításhoz. Az új kiadványokról a *New Publication Service* hetenként ad tájékoztatást. A művek megjelenésük előtt már 3–6 hónappal bekerülnek az adatbázisba. Így a megrendelések biztosan teljesíthetők, mert a kiadóknál a művek a megrendelők számára előre leköthetők. A *New Publication Service* szabadlappos formában is kapható, ami könnyűvé teszi a megrendelést. Kérésre a *New Publication Service* MARC-formátumban is kapható.

A kéthetenként közreadott *Star Choices* részletes információkkal szolgál. A válogatás alapelve az, hogy a dokumentum milyen érdeklődésre tarthat számot az olvasók körében. A könyvekről rövid annotációk is tájékoztatnak. Havonta lista készül a várható megjelenésekről, szintén rövid annotációkkal ellátva.

A szakosított megrendelőszelvények (*Profiled Slip Service*) szolgáltatását témakörönként lehet megrendelni. Az újdonságokról százötven témakörben készülnek megrendelőszelvények. Minden szelvény tartalmazza a művek adatait: szerző, cím, kiadó, tárgyszó, megjelenés ideje, ISBN, ár, formátum, méret, oldalszám. A művekről annotáció is készül.

A T.C. Farries arra törekszik, hogy a lehető legszélesebb választékot kínálja a könyvtáraknak az audiovizuális dokumentumokból is, mind a felnőtt, mind az ifjú olvasók részére. Az újdonságokról hetente jelennek meg jegyzékek. Kaphatók videokazetták, audiokazetták, poszterek, diafilmek, multimédia csomagok is.

• • •

A **Zen Kereskedelmi és Kiadó Kft.** 1992-ben kezdte meg képviselői tevékenységét, amelynek keretében arra vállalkozott, hogy a B & T és a T.C. Farries szolgáltatását Magyarországon és még néhány kelet-közép-európai országban bevezesse, és elsősorban a könyvtárak állománygyarapítását segítse. A Zen Kft. a B & T Database Title Source World Editiont CD-ROM-on minden érdeklődőnek rendelkezésére bocsátja, díjmentesen lehet benne keresni műveket, adatokat stb. Minden szerdán a *FAMULUS Könyvesbolt* galériáján (Budapest XIII., Újpesti rkp. 5., Margit híd pesti hídfő) személyes keresésekre, konzultációra van lehetőség.

Az adattárból kikeresett dokumentumok egyszerű módon megrendelhetők. A Zen más megrendeléseknél is készségesen közreműködik. Telefonon (1) 112-8156 vagy faxon is (1) 269-0995 fogadja a megrendeléseket. A könyvtárak közvetlenül a B & T-től, vagy a T.C. Farriestől is rendelhetnek. A Zen Kft. ebben az esetben mind a rendelés, mind a vételár átutalása kapcsán segítséget nyújt.

Billédi Ferencné

Bemutkozunk – in medias res

Elnézést kérek a szokatlan stílusért, de egy szolgáltatás akkor életizű, ha látni rajta, hogyan reagál a legújabb külső hatásokra.

Igen, mi is "áfázunk".

Ha 1993 januárjában a magyar társadalom bármely tagját megkérdezik, a kétkulcsos áfa biztosan érdeklődésének középpontjában áll.

A boltokban az élelmiszerek ezért drágulnak, a szállítási költségek ezért emelkednek. A könyv- és folyóiratszakra, és mi, a Libro-Trade munkatársai is teljesen új helyzetben találjuk magunkat, mivel megszűnt az a kedvezmény – vagy talán elvettük tőlünk –, ami könnyebbé és egyszerűbbé tette a munkánkat, elősegítette az egymással való kapcsolatainkat.

A törvénnyel valahogy csak megbékéltünk, és tisztáztuk is értelmezését, de meglepetésünk mégis nagy volt, amikor az első másfél kilós postacsomag átvétele – a VÁM 91 nyilatkozat és annak minden

rubrikája kitöltése – után nemcsak a statisztikai illetéket fizettették meg velünk, hanem rögtön a 6%-nyi áfa-t is.

Ugyanez a sorsa azoknak a kis csomagoknak is, melyek elkerülik a vámosok éber szeméit, mivel azokat Budapest egészen más pontján kell bemutatni, vámoltatni és "áfázni".

A fenti intermezzó után hadd mutakozzunk be!

A Libro-Trade 1989 decemberében alakult, azzal az elsődleges céllal, hogy részt vegyen az idegen nyelvű könyvek magyarországi terjesztésében. A működés feltételeként az alapítók meghatározták, hogy az árképzésben a könyvtári megrendelések esetén a korábbi árrésnél 14%-kal olcsóbban kell dolgozni. E kikötést a mai napig is szigorúan tartjuk.

A 90-es év a munkafeltételek megteremtésével, a megfelelő, jól képzett, könyvtári kapcsolatokkal rendelkező személyi állomány kialakításával telt el. Kez-